

YHTEINEN ASIA

(Suomennos.)

Nuori Billy Lloyd tuli vuokrakotiinsa eräänä iltapäivänä, päivätyönsä päätyttyä, ja tapasi itseään vieläkin nuoremman vaimonsa, Amyn ahkerasti neulomassa hyvin pientä nuttua. Siitä oli jo muutama kuukausi kulu- nut kun salaisuus oli hänen korvaansa kuiskittu ja se asia sekä neljä viikkoa kestänyt lakko tehtaalla, joka oli taisteltu ja voitettu, oli jonkun verran kesyt- tänyt hänen virmaa poikaluor- nettaan.

Kun hän oli peseytynyt ja muuttanut vaatteensa, meni hän jälleen istumahuoneeseen ja istuen vaimonsa vierelle hän ute- liaasti ja kömpelösti hypisteli nuttua, jota Amy neuloi, "Tu- hat tulimmaista, kuinka se panee kummat tunteet kiertämään mi- nussa kun näen sinun neulovan tällaisia!" hän huudahti. "Mikä osa sen vauvan pukua tämä nyt on olevinaan? Onko tämä nenä- liina vaiko yöpaita?"

Amy nauroi, "Ei sinun tarvitse tietää liian paljon näistä asi- oista. Tässä tapauksessa sinä olet vaan viaton sivustakatsoja!"

"Olin ennen siinä luulossa", sanoi Billy miettiväisenä "että tiedän hyvin paljon naisten asi- oista ja naisista ja olin numero ensimmäisiä rakastelijoita, mutta näiden kahdeksan kuukauden ai- kana kun olen ollut naimisissa, olen tullut siihen johtopäätök- seen, että en ole vielä aapisenä läpi."

"Puheesi johtaa mieleeni", vastasi vaimo, "että kun olin kaupungilla tänään ostin erään kirjan radikaalisesta kirjakaup- pasta. Se on yksi niistä kirjoista, joista neiti Emerson tapasi puhua Settlementillä."

"Mikä kirja se on?" kysyi Bil- ly.

"Se Edward Carpenterin kir- jottama "Rakkauden täysi-ikäi- seksi tuleminen"*) ja siinä on asioita, joista sinun pitäisi lukea. Se auttaa sinua pääse- mään pois aapislukulta. Kun- teleppas tätä Billy Lloyd: Mies, tuo tavallinen ihmis-uros, on kummallinen eläin; vaikka hän voi hallita maailmaa, rohkeudel- laan, taidollaan ja yritteliäisyy- dellään, niin rakkausasioissa hän on enimmäkseen lapsi."

"Se sopii minuun", huomautti Billy, "päitsi siinä suhteessa, et- tä en ole päässyt hallitsemaan maailmaa vielä, enkä edes hän- nän päällä päässyt ratsastamaan alamäkeä mennessä."

Hän otti kirjan, jonka vaimo laski kädestään, ja silmäsi esi- puhetta. "Tämän luulisi olevan mielenkiintoisen kirjan. Tässä sanoo, että viisi tai kuusi kus- tantajaa on kieltäytynyt sitä painattamasta sentähden, että se on liian radikaalinen."

Amy, joka oli tiedoissaan pal- jon edellä Billystä, hymyili mer- kitsevästi: "Aijon vierottaa sinut pois urheilusivulta ja opettaa et- simään vahvempaa ravintoa."

"Sinähän luet minulle tätä kirjaa illalla — vai mitä sanot" esitti Billy.

"Ei" vastasi Amy. "Mutta jos olet oikein hyvä poika ja autat astiain pesussa illallisen jälkeen, niin saat sitten lukea sitä minulle sillä aikaa kun minä neulon."

"No, jos tuo ei ole naisen kauppaa, niin ei sitten mikään", sanoi Billy nauraen.

Kun illallinen oli syöty ja as- tiat pesty ja he olivat juuri läh- temäisillään keittiöstä huudahti Amy: "Oh, Billy, olen kovin pa- hoillani, mutta sinun täytyy juosta asialla. Unohdin ostaa leipää kun olin kaupungilla eikä maitokaan pysy aamuun happa- nematta. Sinun täytyy mennä puotiin ja ostaa yksi kannu maitoa ja graham leipä."

Billy kopeloi taskujaan ja vetä- si ulos seitsemän senttiä, surul- lisesti hymyillen. "Olen aivan poikki. Näin käy kun annan sinulle suurimman osan palkasta- ni. Sinun täytyy pistäytyä per- hepankillä, jos mielit syötäviä saada".

Amy avasi pöytälaatikon ja otti sieltä kahden dollarin setel- lin.

"Ymmärsin sinun sanoneen, että minä saan pitää mitä tästä jää", sanoi Billy pannessaan ra- han taskuunsa.

"Etpä ymmärtänyt mitään sellaista", väitti Amy.

Billy pani lakin päähänsä ja meni ulos. Heidän asuntousta ei ollut kaikista parhaimmassa pai- kassa kaupunkia, vaikkakin se oli kutakuinkin välttävä asun- noksi. Hän käveli hitaasti liike- kaupungille päin, jonne oli nel- jä kadunväliä asunnoltaan ja hän nautti leppoisesta iltailmasta. Kun hän oli ostoksensa tehnyt lähti hän kotiin hieman pitem- pään tietä, sillä hän aikoi lehti- kaupasta ostaa erään vapaamiel- lisen kuukausijulkaisun, jota hän oli lukenut säännöllisesti lakosta lähtien. Hän huomasi edellään kävelevän tytön, joka kulki epä- lyttävän hitain askelin ja pysähty- vi useita kertoja katsomaan puodin ikkunaan. Billy tiesi mitä se merkitsi ja oli juuri sivuut- tamaisillaan tytön, kun utelui- suutensa sai hänet katsaita- maan tyttöön, silloin tyttö pu- huttelee häntä.

Billy katsahti pikaisesti ympä- rilleen ja pysähtyi. Tyttö oli nuori ja nähtävästi vasta-alkava. Maalaustaito oli vielä kehittymä- tön ja rohkeus väkijäistä. Billy tarkasti häntä äärimmästi. "Kuul- les, tyttö", virkkoi hän, "tämä on kovin aikaista illasta pelata tuota peliä. Poliisi tällä peru- kalla on oikea moraalinen tukipyl- vä ja hän on kovin kikkureita lakkolaisille ja — tytöille".

Tyttö punastui maalinsa alla ja mutisi jotain, josta Billy ei päässyt kuin puoliksi selville.

"Olet iskenyt väärään mieheen tällä kertaa, tyttö", sanoi Billy hyväsuopaisesti. "Minulla oli tapana tarttua sinuunlaistesi on- keen, mutta nyt minä olen kun- niallisesti naimisissa oleva mies, ja kuljen sitä suoraa ja kaitaa siveyden polkua. Olen kotiin matkalla ja kuljen aikataulun mukaan. Kuules, sinä varmaan- kin olet aivan vasta alkanut, tai muuten et yrittäisi miestä, jolla on kantamus paketteja. Mies, joka sinuunlaistesi etsii ei kannu kainalossaan maitokannua ja lei- päkannikkaa — vaikka valtio on- kin kuiva."

Nyt oli tytön rohkea teesken- tely tykkäänään hävinnyt. Kas- vojensa ilmeessä oli jotain, joka sai Billyn vielä viivähtämään.

"Joillakin tytöillä on lykkää, kun saavat hyvän miehen niin- kuin sinä olet, pitämään heistä huolta", sanoi tyttö.

Billy nauroi hyväntahtoisesti. "Enpä tiedä siitä, olinko kovin hyvä silloin kun sain kunnan ty- tön houkutelluksi menemään kanssani naimisiin. Ensikerran kun hän näki minut takitonna, niin en usko hänen nähneen sii- ven tynkiäkään pilkistävän —

mutta nyt olen parantumaan päin. Mutta sanos, mitä varten nätti tyttö, kuten sinä, kaduilla kuleksit?"

Tyttö katsahti häneen puolek- si ujustellen ja puolittain uhma- ten. "Olen koettanut kaikkea", sanoi hän. "Olen tehnyt työtä pesulaitoksissa, ravintoloissa ja leipomoiissa, mutta ei missään maksettu riittävää palkkaa. Jos eläisin kotona olisi asia toisin, mutta kun täytyy kaikki itse kustantaa, asunto, ruoka, kaikki, ja sairastin kolme viikkoa vii- me kesänä. Joten koetan nyt mutta ammattia — käveleksiin kaduilla, siinä kaikki."

"Oletko aivan rahaton?" kysyi Billy.

"Minulla on kolme sinistä nikel- leriä ja kaksi punaista senttiä — se on jumalan tosi", sanoi tyttö.

Säälin tunne kirpasi Billyä sydä- mästään ja vaistomaisesti meni hänen kätensä taskuun, missä puodista saamansa dollari lepäsi pienempien rahojen joukossa. Hän painoi dollarin tytön kä- teen. "Tässä, tyttö", sanoi hän. "Tämä auttaa sinut tämän yön yli. Laittaudu nyt pian pois kadulta emenkun poliisi taluttaa sinut yö-oikeuteen. Hyvää yö- tä".

Kun Billy saapui kotiin tapa- si hän vaimonsa mukavasti istu- massä isossa tuolissa istumahuo- neen pöydän luona lähellä valo- a, ompelemassa pikku vaatteita.

"Kaunolaisuus en koskaan tule saamaan palkintoa ei edes maanviljelysnäyttelyssä", sanoi Billy, "mutta jos korvasi kestä- vät, niin koetan lukea sinulle mitä tämä Carpenter on kirjottan- ut. Mutta odotahan, kun saan itseni ensin kuntoon laitettua".

Hän riisui kengät jaloistaan, joka saattaa miehen henkeväm- mälle tuulelle. Hän päästi vyön- sä auki kahdenkymmenenkuu- dentuuman vyötäryksensä ympä- riltä, riisui päällipaitansa ja si- litteli kämmenellään paljaita täy- teläisen tuijittia käsivarsiaan. Sitten hän tyhjensi taskuistaan pöydälle rahat, taskuveitsen ja avain-nipun, ja ottain kirjan pa- neutui pitkäkseen hiljattain vä- hittäismaksulla ostetulle sohval- le.

"Tämä on aika mukava kapi- ne ja varsinkin sitten kun se on saatu maksetuksi," hän sanoi. "No, katsotaanpa. Ensimmäinen luku. Sukuvietti. Kuules, olet-

ko varma, että tämä on kyllin siveellinen kirja nuoren miehen lukea omalle vaimolleen?"

Hän luki hyvin, huolimatta siitä, että itse itsensä jääviksi arvosteli leikkisellä tavallaan jokaisen kappaleen välissä. Ta- van takaa hän pysähtyi lukemaan hiljaa jonkun kohdan emenkuio luki sen ääneen. Eräässä koh- taa toisessa luvussa hän sanoi: "Kuules tätä: 'Ei ole ihme, että enemmän itsenäiset naiset (jotka ovat päässeet päivän valoon om- min takein, kulkiem sinne läpi suuren pimeyden ja kärsimyksen) nousevat kapinaan; tai että työmiehet (havaiten elämänsä riippuvaiseksi niistä, jotka eivät elämälle anna arvoa) tekevät samoin'. Mitäs sinä tuosta ajat- telet?"

"Se tarkoittaa", sanoi Amy pai- nolla, "että naisten ja työläis- miesten asia on yhteinen. Nai- set yleensä ovat saman järjes- telmän uhreja kuin ovat työläi- set — he ovat niiden miesten vallan alla, jotka hallitsevat hei- dän elämäntilaisuutensa."

"Siitäkö syystä sinusta on noin kapinallinen tullut?" kysyi Billy.

"Se on yksi syy. Ja olen iloi- nen, että olen mennyt naimisiin kunnan miehen kanssa ja saanut hänet kyllin nuorena opettaak- seni hänelle jotain naiskysymyk- sestä."

"Se johtaa mieleeni—", sanoi Billy yhtäkkiä ja sitten samassa pysähtyi.

"Mitä sinä ajoit sanoa?, kysyi Amy.

"Olen muhtanut sen", valch- teli hän viehättävästi.

Hän alkoi lukea kirjaa taas. "Tässä taas sanoo jotain: 'Puol- ikasvuinen mies on tyranni. Ja siis on tapahtunut, etä miehen valta maailmassa on vuosituhan- sia tarkoittanut naisten orjuutta'. Jumaliste, sinä lyödään meitä miehiä koko lajasti."

"Ei se tarkoita sinua eikä toi- sia työmiehiä", huomautti Amy. "Se tarkoittaa niitä amiehiä, jot- ka hallitsevat yhteiskuntaa". Sitten Amy lisäsi: "On jo aika mennä nukkumaan. Minun täy- tyy laittaa aamiaispöytä hautu- maan".

Hän nousi ylös ja laski neulo- muksensa pöydälle. Samalla hän näki rahaa, mitä Billy oli taskustaan siihen tyhjentänyt.

(Lukoa kolmannella sivulla)

Tilatkaa

"VAPPAUS"

Ainoa puoluelehti Canadassa.

Tilaushinnat Yhdysvalloissa:

1 vk. \$4.00
 ½ vk. 2.25
 3 kuuk. 1.25

Tilatkaa käyttäen seuraavaa kaavaketta:

Toveri, Box 99, Astoria, Ore.

Mukaanliitän \$..... maksuksi Vapauden tilauksesta.

Nimi.....

Osote.....

*) Loves Coming of Age.